

קלה. על אחד שלמד בבית הכנסת לאור הנר שלא באופן המותר, אמר מי יודע
אם לא נפסל בכך העירוב של השכונה שהרי מחלל שבת בפרהסיא כאן
[דאף בעובר על איסור דרבנן פוסל העירוב]¹⁶⁷.

קלו. נהג לטבול בשבת בבוקר במקוה¹⁶⁸, אך הקפיד שלא לטבול בשבת במקוה
חמה, ולכן היה בודק ברגליו את מדת חום המים שבמקוה שיהיה באופן
שמותר לטבול. ובדק רק אחר שפשט בגדיו כדי שלא יהיה לו נגיעה בבדיקה¹⁶⁹,
ולפעמים היה חוזר ולובש בגדיו ויוצא בלא טבילה מחמת חום המים¹⁷⁰. והיה

עלי ארח

167. רבי שריה דבליצקי שליט"א, בספר י"ג מאמרות (עמ' נ"ו), בשם רבי חיים טודרוס הרש"ל זצ"ל. והמעשה היה בא' שהיה בכל ליל שבת מגיע לבית הכנסת לאחר הסעודה ועוסק בלימוד משניות כל הלילה, והיה עומד ליד העמוד ששם היה נר שהאיר לו, ולא חשש למאי שנפסק שאסור ללמוד לאור הנר שמא יטה, וכשהיה מגיע רבנו להתפלל וראה אותו לומד, היה מוחה בו, וכשלא שעה למחאתו אמר עליו רבנו שהוא מחלל שבת ופוסל את העירוב, וכך במשך שנים רבות מידי שבת כשהיה רבנו רואה אותו לומד לאור הנר, היה מוחה בו. - מפני רבי אברהם דוב אויערבאך שליט"א.

168. והיה מנהגו בזה דלא כהגר"א במעשה רב (א' קכ"ה), שאין לטבול בשבת. וכך היה מנהג נקיי הדעת שבירושלים בזה שלא כהגר"א [והגר"ש דבליצקי שליט"א כתב בס' בינו שנות דור ודור (עמ' ס"ז) דבג' ענינים נהגו בירושלים דלא כהגר"א שהיו טובלים בשבת, והיו בוכים בר"ה. ומניחים תפילין דר"ת]. ועי' בביאור הלכה (סי' שכ"ז) דמצד דגם לגר"א מותר לטבול טבילת עזרא. ועי' בקובץ תשובות להגרי"ש אלישיב (ח"א סל"ט) מש"כ בזה. אכן ידוע שהחזו"א הורה בזה כהגר"א שלא לטבול בשבת. ובנותן ענין להביא מה ששמעתי מזקני רבי יצחק אלחנן גיברלטר שליט"א ששמע מהגר"ש ברום זצ"ל שפעם שכח לטבול בערב יו"ט ובא לפני החזו"א ושאלו אם יכול לטבול

ביו"ט מחמת חיוב אדם לטהר עצמו ברגל, ולא התיר לו החזו"א לטבול ביו"ט.

169. מפני רבי משה [ב"ר אליהו] פרידמן שליט"א, בשם רבי חיים טודרוס הרש"ל זצ"ל. [ועי' כע"ז בגמ' (סנהדרין יח, ב) אין מושיבין וכו' וכה"ג בעבור שנה וכו', כה"ג משום צינה ופרש"י אינו רוצה שתתעבר שנה מפני הצינה שצריך לטבול ולקדש ביוה"כ ה' טבילות ועשרה קידושין ואם תתעבר שנה הרי תשרי במר-חשון וצינת מרחשון תהיה בתשרי עכ"ל. וברמב"ם (פ"ד מהל' קידוש"ח הי"א) כתב אין מושיבין לעיבור השנה וכו' ולא כה"ג וכו' מפני הצינה שמא לא תהי' דעתו נוחה לעבר כדי שלא יבוא תשרי בימי הקור והוא טובל ביוה"כ חמש טבילות עכ"ל. - הערת רבי מרדכי [ברש"י] ויספיש שליט"א]

170. רבי שריה דבליצקי שליט"א, (בקובץ מוריה חשון תשס"ט או"י"א). ומביא ששמע מהרב ר' שמואל גדליה בן רבי בצלאל ברוך פרידמן זצ"ל שהיה נוכח, שנודמנו פעם רבנו זצ"ל והגרי"מ חרל"פ במקוה באשמורת יום שבת, ורבנו פשט בגדיו והכניס רגלו למקוה, ואמר שאסור כי זה חם מדי וחזר והתלבש, והגרי"מ חרל"פ הכניס רגלו ואמר דעדיין מותר וטבל. [ומהגרא"ד אויערבאך שליט"א שמענו באופ"א, שהמקוה בשערי חסד בתקופה מסוימת היתה סגורה בשבת, ולכן הלך רבנו למקוה בבתי ראנד, ושם פגש את הגרי"מ חרל"פ, אמר לו הגרי"מ: המקוה מידי חמה בשבילך, וחזר רבנו

קורא "שבת גוי" ליהודי שלא הקשיב לאזהרתו שלא ליכנס למקוה חמה בשבת¹⁷¹, ועל אותם אלו שלא נזהרו מלמבול במים חמים באופן האסור, אמר "וכי מה בינם לרובב על סוס בשבת"¹⁷².

קלז. כשראה אברך יושב בשבת במקוה ומושך שערו מראשו ומזקנו, אמר לו רבנו "פירותיך דמאי" [והתכוין לומר לו שהוא ע"ה שלא יודע איסור תלישת שערו בשבת, המבואר במשנה (שבת צד, ב). ובמשו"ע (סי' ש"מ סעי' א')]¹⁷³. קלח. התפלל כותיקין גם בשבת¹⁷⁴.

קלט. אמר, שכאומרים מי שברך לחולה אין לומר רמ"ח אנרים ושם"ה גידים, דאע"פ שבמשנה (אהלות פ"א מ"ח) מובא מניין איברים וגידים הללו, עתה

עלי ארח

172. מפי רבי עקיבא יוסף ויספיש שליט"א, בשם רבי שמואל ברוך ורנר זצ"ל. שהיה פעם במקוה עם רבנו והמקוה היתה חמה מידי, צעק רבנו על הטובלים "שבת" ולא שמעו בקולו, וכשיצא אמר לרבי שמואל ברוך ורנר, שלכאור מה הבדל יש בין הטובלים במקוה חמה לרוכבים על סוס שזה גזירה וזה גזירה, ושאל אותו רבי שמואל ברוך האם הטובלים במקוה חמה הם פסולים לעדות, אמר לו רבנו עכשיו אני בדרך לתפילה ואין עומדים להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה.

ופעם כשראה כמה שנכנסים למקוה חמה בשבת ומיחה בהם ולא שמעו בקולו, כשיצאו אמר להם שאחר הטבילה ישאירו את המגבת במקוה, כיון שפסלו את העירוב ע"י שטבולו במקוה החמה, ואינם יכולים לטלטל יותר. - מפי הרב יהודה הלר שליט"א, בשם אביו רבי יעקב הלר זצ"ל.

173. רשימות רבי מרדכי [ברש"ז] ויספיש שליט"א, בשם רבי עמרם בר"מ בלוי זצ"ל.

174. רבי שריה דבליצקי שליט"א, בספר י"ג מאמרות (עמ' י"ב). דעי' ברמ"א (סי' רפ"א סעי' א') דכ' "וגוהגים שבשבת מאחרין יותר לבא לבהכ"נ מבחול, משום דבתמיד של ימות החול

כלעמת שבא]. וכאשר ראה רבנו ת"ח מפורסם טובל בשבת שובה במקוה חמה, והעיר לו ע"ז, אמר לו אותו ת"ח "שבת שובה בלי מקוה?". ענה לו רבנו "שבת שובה אאעייסע מקוה?".

ורבי שמואל אויערבאך כתב לנו ע"ז "וכן קרה כמה פעמים אצל הגאב"ד מטשעבין זצ"ל". [שיצא מהמקוה בלי לטבול]. ובס' אורחות שבת (ח"ב פכ"א הע' ל"א) כתבו בשמו בזה"ל "וחזינן לרבנן קשישאי שהחמירו מאוד בזה [בטבילה במקוה חמה], הגר"ד בהר"ן והגאון מטשעבין ועוד והקפידו שלא לטבול כלל בחמין רק בפורשין". ועי' עוד בס' אורחות יושר להגר"ח קניבסקי (עמ' מ"א) שמזהיר ע"ז. אמנם עי' בשו"ת אבני נזר (אר"ח סי' תקכ"ו או יב - יג) שמצדד להתיר. וכן התיר בשו"ת ישועות מלכו (סי' ט). [וע"ע בשו"ת דברי יציב (אר"ח סי' ק"ט) שהאריך למצוא היתר לזה].

ורבי דוד פרידמן שליט"א אמר בשם רבי חיים טודרוס הרש"ר זצ"ל, שאמרו לרבנו שאחיו הגר"ז בהר"ן היה הולך בשבת למקוה חמה, השיב שאי"ז נוגע לו, [כיון שהוא בירר שאסור לטבול במקוה חמה].

171. רבי שריה דבליצקי שליט"א, בספרו י"ג מאמרות (עמ' נ"ו).